

ПРЕС-ПІДБИРАЧ: РУЙНУВАННЯ СТЕРЕОТИПІВ ДОСВІДОМ

Що краще: силосний комбайн чи прес-підбирач для заготівлі трав'яного силосу – питання, яке активно обговорюється виробниками ще з середини минулого століття, коли був виготовлений перший прес-підбирач. Ця дискусія може тривати скільки завгодно, та найкращий суддя – економіка, що не зважає на особисті смаки та переконання, а оцінює все в цифрах.

Українським аграрним підприємствам технологія заготівлі трав'яного силосу за допомогою прес-підбирача вже добре знайома. Багато господарств на власному досвіді переконалися в її ефективності. Основними пунктами технології заготівлі трав'яного силосу за допомогою прес-підбирача, на які варто звернути увагу, є якість корму, оперативність роботи та економічна ефективність. Розглянемо більш детально кожен із пунктів.

Якість корму. Як саме впливає прес-підбирач на якість корму? По-перше, й це найголовніше, під час заготівлі силосу з люцерни за допомогою прес-підбирача не втрачається листовка маса – вона не видувається вітром при навантаженні. А як відомо, основна частка білка в люцерні міститься саме в листі. По-друге, довжина нарізки зеленої маси 4-6 см

повністю відповідає потребам жуйних тварин. Більш коротка нарізка, за останніми дослідженнями британських вчених, зумовлює активну втрату сухої речовини під час зберігання.

Звичайно, ці твердження можна було б поставити під сумнів, якби не результати аналізів силосу з люцерни, зроблених на українських господарствах, що застосовують різні технології заготівлі грубих кормів. Так, цього року навіть працівники австрійської лабораторії «Розенау», які проводили аналіз українських кормів, були приємно вражені тим, що одне з господарств отримало 100 балів зі 100 можливих за якістю силосу з люцерни. Це господарство застосовує для заготівлі трав'яного силосу прес-підбирач. В таблиці 1 наведено показники якості корму цього господарства.

Як свідчать результати аналізу, силос із люцерни характеризується не тільки високим вмістом білка та енергії, а й правильним процесом бродіння, що безпосередньо впливає на смакові якості корму і, відповідно, кількість його споживання.

За рахунок комплексних дій, у тому числі й згодовування такого силосу, господарству вдалося підвищити надої на 1 дійну корову на 26%. На сьогодні господарство отримує 24-25 літрів молока від корови за день проти минулорічних 18 літрів. При цьому частка концкормів в раціоні не змінилася.

Досвід цього ж господарства показує, що завдяки застосуванню прес-підбирача можна збирати урожай люцерни практично без втрат зеленої маси: на заготівлі силосу з люцерни силосним комбайном і вантажівками втрати становили до 6-8%.

ОПЕРАТИВНІСТЬ РОБОТИ

Традиційною вважається, що комбайн — більш продуктивна техніка, ніж причеп-підбирач. Це дійсно так, якщо говорити про технічні дані. Однак є одне «але»: для реалізації потенціалу комбайна уся кормозбиральна ланка повинна мати однакову продуктивність, а це ще 6-8 вантажівок і стільки ж працівників зі своїм характером... Завдяки технічному прогресу на сьогодні на українських господарствах працюють прес-підбирачі з фізичним об'ємом 100 м³ рихлої маси! Такий причеп, керований одним (!) трактористом, підбирає та перевозить до 560 тонн зеленої маси за день. Погодьтеся, що в середньому господарстві продуктивність силосного комбайна становить теж 500-600 тонн зеленої маси за день, а для цього ще задіяні приблизно 4-5 вантажівок. Слід також зазначити, що вимоги до кваліфікації тракториста, який працює на збиранні люцерни на силос за допомогою прес-підбирача, вищі, ніж до тракториста/водія, який займається виключно транспортуванням зеленої маси.

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

Будь-які технічні чи технологічні переваги певною мірою позначаються на економіці підприємства. Визначимо кожну перевагу в грошовому еквіваленті.

1. Втрати при навантаженні й перевезенні. При застосуванні силосного комбайна для заготівлі люцернового силосу втрачається приблизно 6% зеленої маси порівняно із прес-підбирачем. Як відомо, листові маса — це білок. Проведемо розрахунок для нашого прикладу. З 300 га при урожайності 20-25 т/га (за всі укоси) збираємо приблизно 6000 тонн свіжої маси (4080 тонн у заліковій вазі). Отже, річні втрати після комбайна та вантажівок — це приблизно 360 тонн силосу з люцерни за рік, що в перерахунку на суху речовину становить 126 тонн. При вмісті білка на рівні 20% в сухій речовині втрати становлять 25,2 тонн білка за рік. Така кількість протеїну дала б приблизно 1 000 літрів молока/га! В перерахунку на всю площу

Таблиця 1. Аналіз силосу з люцерни, господарство в Сумській області

РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ КОРМІВ		
Вид корму: силос з люцерни		
Поживні речовини:	г/кг СР	
Суша речовина	286	
Сирий протеїн	176	
Перетравний протеїн	135	
Клітковина	249	
Сира зола	73	
Перетравність органічної маси	66,3	
Енергетична цінність	9,62	
Нетто енергетична цінність	5,65	
Якість бродіння	%	г/кг СР
Молочна кислота	73,7	30,4
Оцтова кислота	26,3	10,8
Масляна кислота	0	0
Всього кислот	100	41,3
Азот	28,2	
Аміак - N (% від загального азоту)	4,1	
рівень рН	4,1	
Оцінка корму (балів)	100/дуже добре	

ЕСКА КАПІТАЛ

Лізинг нової та вживаної сільськогосподарської техніки

Фінансування техніки, що була у вжитку з Європи та США

СПЕЦІАЛЬНА ПРОПОЗИЦІЯ

Зворотний лізинг – поповнення обігових коштів під заставу Вашої техніки

Лізинг вигідніше кредиту на придбання основних засобів!

- Аванс за техніку, що була у вжитку – від 25%
- Термін лізингу до 36 місяців
- Рішення про фінансування протягом одного дня
- Фінансування в гривні без прив'язки до курсу валют
- Сезонний графік платежів
- Фінансування нової і вживаної техніки віком до 10 років

Лізинг для зростання

тел.: (044) 228-88-58, (044) 228-22-70

e-mail: info@eskacapital.com, www.eskacapital.com

Таблиця 2. Економічна ефективність роботи прес-підбирача та силосного комбайна при заготівлі силосу з люцерни

	Прес-підбирач	Комбайн
Пальне	0,8 л/тонна (54 000 грн/рік)	2,3 л/тонна (155 250 грн/рік)
Персонал	1 працівник	5-6 працівників
Амортизація	34 грн/тонна (140 000 грн/рік)	58 грн/тонна (235 000 грн/рік)
Втрата молока через втрату зеленої маси	0 грн/рік	6% (1 000 000 грн/рік)
Витрати на 300 га/рік	194 000 грн/рік	1 390 250 грн/рік

люцерни на полі залишаються 303,6 тонн молока/рік, що в грошовому еквіваленті навіть при сьогоднішній ціні на молоко становить понад 1 мільйон гривень! Таке собі органічне добриво... за ціною 3500 грн/га... Вже цієї цифри досить, щоб підтвердити економічну ефективність технології прес-підбирача.

2. Витрати палива. Економія пального при застосуванні прес-підбирача становить близько 1,5 літра/тонна силосу (комбайн 1,6 л/тонна + вантажівки 0,7 л/тонна, прес-підбирач 0,8 л/тонна). При збиранні 25 т/га з 300 га економія витрат палива становить 11 250 літрів. За рік економія на 300 га становить 101 250 гривень.

3. Персонал. Затрати на оплату праці в 2-3 рази нижчі, адже задіяний тільки 1 працівник замість 5-6 при застосуванні силосного комбайна. В цьому випадку має значення не тільки економія на оплаті праці, а й той факт, що керування процесом стає набагато простішою.

4. Вартість і амортизація техніки. Вартість комбайна із вантажівками більш як удвічі вища, ніж вартість прес-підбирача. Разом з тим силосний комбайн використовується насамперед при збиранні врожаю силосної кукурудзи, де прес-підбирач використовується тільки як транспортний засіб. Але згадаймо, що в собівартість продукції входить не вартість техніки, а тільки її амортизаційні нарахування. Отже, на 300 га люцерни амор-

тизація прес-підбирача із трактором становить близько 34 грн/т, а комбайна із вантажівками — 58 грн/т. Тобто амортизаційні нарахування при використанні прес-підбирача приблизно на 95 000 гривень нижчі, ніж при використанні силосного комбайна для заготівлі силосу з люцерни. В таблиці 2 для порівняння наведено економічну ефективність обох технологій.

Як бачимо, економія при застосуванні прес-підбирача для заготівлі силосу з люцерни становить 1 194 000 грн/рік. Тобто для окупності затрат на прес-підбирач потрібно 1,3 року.

Цей розрахунок не точний, адже тут не враховано ще витрати на сервісне обслуговування, оплату праці, простій техніки та альтернативне застосування причепа-підбирача. Не взято до уваги також позитивний вплив високоякісного люцернового силосу на здоров'я корів, що зумовлює строк використання худоби, її продуктивність та репродукцію.

Навіть якщо господарство розглядає ферму лише як соціальний проект, то й тоді його керівник погодиться, що на зароблені гроші завдяки дотриманню технологій можна створити нові ефективні робочі місця.

Якщо ж ви розглядаєте сільське господарство як бізнес, розумієте його ризики і шанси, а також шукаєте шляхи вдосконалення, то не забувайте, що й тут діють незмінні економічні правила: ефективність вимірюється не літрами і гектарами, а різницею між собівартістю і ціною. «Дорого» — це не ціна трактора чи комбайна. «Дорого» — це листя люцерни, яке залишилося на полі. Тому до конкурентоздатності потрібно йти шляхом, яким пройшов весь світ, — через раціональну механізацію, продуктивність і дотримання технологій. Низька ціна на молоко, коливання цін — це ринок, річ, яку ми просто визнаємо як факт. А собівартість молока — це те, над чим кожне господарство може самостійно попрацювати і знизити власні ризики від падіння цін, а також заробити кошти для подальших інвестицій і розвитку. 🐄

